

Persbericht

ACVZ: een nieuwe zorgvuldige en snelle asielprocedure

Voorstel voor één nieuwe, zorgvuldige en snelle asielprocedure.

Nederland moet haar asielbesluitvorming aanpassen zodat één zorgvuldige en snelle asielprocedure ontstaat. Dat schrijft de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken in het vandaag verschenen advies 'Secuur en Snel', dat op zondag 4 februari 2007 is aangekondigd.

Problemen

Voor de beoordeling van asielaanvragen bestaan nu feitelijk twee procedures. De AC-procedure (aanmeldcentrum-procedure) moet binnen 48 proces-uren (circa vijf werkdagen) tot een beslissing leiden. De OC-procedure (opvangcentrum-procedure) kent een (juridische) tijdslimiet van zes maanden welke verlengd kan worden met nog eens zes maanden. Circa de helft van de asielverzoeken wordt via de AC-procedure afgedaan, de andere helft met toepassing van de OC-procedure.

Sinds de invoering van de nieuwe Vreemdelingenwet in april 2001 is regelmatig kritiek geuit op de asielbesluitprocedure. Niet alleen NGO's zoals VluchtelingenWerk Nederland en Amnesty International hebben dit gedaan, maar ook de ACVZ in 2004 in haar advies 'Naar één snelle en zorgvuldige asielprocedure'. Recentelijk heeft de Commissie Evaluatie Vreemdelingenwet 2000 (Commissie Scheltema) zich bij de critici aangesloten. Kern van de kritiek is dat de zeer korte AC-procedure zorgvuldigheidsrisico's bevat, terwijl de OC-procedure te lang duurt (vaak langer dan het jaar dat er voor staat).

In de AC-procedure krijgt de asielzoeker te weinig tijd geboden om zich goed op de procedure voor te bereiden. Rechtshulpverlening en VluchtelingenWerk kunnen de asielzoeker onvoldoende bijstaan. Hierdoor komt de zorgvuldigheid van de beoordeling van de asielaanvraag in het gedrang.

De lange duur van de OC-procedure zorgt er voor dat asielzoekers lange tijd in onzekerheid verblijven, en dat de totale kosten voor de opvang hoog zijn. Tevens wordt het achterhalen van het asielrelaas na het verstrijken van een langere periode steeds moeilijker. De lange duur van de procedure kan de toestroom van oneigenlijke asielzoekers vergroten en uiteindelijk de terugkeer van uitgeprocedeerde asielzoekers bemoeilijken.

Oplossingen

De ACVZ stelt een samenvoeging van de AC- en OC-procedure tot één asielprocedure voor, met tijd voor het zorgvuldig voorbereiden en uitvoeren van de besluitvorming én een strikte afbakening van de beslissingstermijn. Deze termijn is afhankelijk van de te verrichten onderzoeken (zoals bijvoorbeeld onderzoek in het buitenland, medisch onderzoek of documentenonderzoek). Uitloop door noodzakelijke bijzondere onderzoeken wordt aan termijnen gebonden.

Om de zorgvuldigheidsrisico's te verkleinen wordt in de beginfase van de procedure meer tijd vrijgemaakt om alle relevante feiten en omstandigheden in kaart te brengen. Er wordt bijvoorbeeld een gezondheidscheck ingesteld en de rechtshulpverlening krijgt meer tijd om de asielzoeker tijdens de procedure bij te staan. Bijkomend voordeel van de grotere zorgvuldigheid is dat minder vaak tweede en volgende asielaanvragen zullen worden ingediend. De druk op het asielsysteem neemt daarmee af.

Het op snelheid houden van de procedure gebeurt als volgt. De onderdelen van het besluitvormingsproces worden opgeknipt in parten van enkele dagen. Een dwingend controle- en correctiemechanisme bij de uitvoeringsorganisatie voorkomt dat de totale doorlooptijd uit de hand loopt. Ook de wettelijke maximale beslistermijn, die nu dikwijls wordt overschreden, wordt geborgd. De uiterste beslistermijn wordt gesteld op één jaar. Bij overschrijding van deze termijn wordt 'automatisch' de rechter ingeschakeld die een

fatale beslistermijn met dwangsom kan opleggen. De beroepsprocedure dient volgens de ACVZ zo te worden georganiseerd dat hij – net als in hoger beroep - binnen 23 weken is afgerond.

Op elk moment van de procedure kan een asielverzoek worden afgedaan als 'klaarblijkelijk ongegrond'. Dit is uitsluitend mogelijk als uit objectieve gegevens blijkt dat de aanvrager geen recht heeft op bescherming. In een dergelijk geval wordt de aanvraag versneld afgedaan, in beginsel zonder opvang gedurende de beroepsfase.

De voorgestelde maatregelen verminderen zorgvuldigheidsrisico's en verkorten de duur van totale procedure.

NOOT voor de REDACTIE: Nadere informatie is verkrijgbaar bij de Voorzitter van de ACVZ, Mr. T.J.P. van Os van den Abeelen en de Secretaris van de ACVZ, Dr. J.J. van Miert. Tel: 070-3704300

Het volledige advies is te downloaden via de website van de ACVZ (www.acvz.com). Midden februari verschijnt de gedrukte versie.